

Gimnazija Poljane
Strossmayerjeva 1
1000 Ljubljana

POLOŽAJ ŽENSK V ISLAMU

seminarska naloga

Ljubljana, 2014

POLOŽAJ ŽENSK V ISLAMU

Povzetek:

Tema seminarske naloge je položaj žensk v islamu. V času pred islamom so Arabci smatrali ženske kot vrelo nesreče, nevredno bitje, namenjeno edino temu, da služi moškemu in da zagotovi ohranjanje vrst. Ubijali so ženske otroke, živa bi ostajala le tista dekleta, katere bi njihov oče prodal že od njihovega rojstva za ženo ali pa če bi imel upanje, da jo bo uspel nekomu prodati. Ženske v predislamskem obdobju niso imele nobenih pravic in njihov položaj v družbi je bil zelo slab. Njihov položaj se je spremenil s prihodom Korana. Koran jim je omogočil tako pravice kot jim je tudi določil dolžnosti.

Ključne besede: islam, predislamsko obdobje, Koran, dolžnosti in pravice

THE STATUS OF WOMEN IN ISLAM

Summary:

The subject of this work is the status of women in islam. Before islam came, Arabs considered women as unfortunate, unworthy creature, lived only to serve man and ensure the maintenance of species. They killed girls and women, and the only girls that remained alive were the ones that were sold as wives to other men, or if they had hope that someone would buy her. Women before islam had no rights and their status in society was very bad. Their position has changed with the arrival of the Quran. The Quran has enabled them rights and also set them duties.

Key words: islam, preislamic period, Quran, duties and rights

Kazalo

1. UVOD.....	4
1.1 Predstavitev problema.....	4
1.2 Razlogi in namen seminarske naloge.....	4
1.3 Metoda dela.....	5
2. Islam.....	5
2.1 Islam, kot univerzalna religija.....	5
2.2 Koran.....	6
2.3 Hadisi, suna.....	6
2.4 Mohammed, zadnji božji poslanec.....	7
2.4.1 Mohammedove žene.....	8
2.5 Predislamsko obdobje.....	8
2.5.1 Položaj žensk pred pojavom islama.....	8
3. Začetki islama in njegov vpliv na položaj žensk.....	9
3.1 Prepoved ubijanja ženskih otrok.....	9
3.2 Pojmovanja o ženski naravi v islamu.....	10
3.3 Evina krivda.....	10
3.4 Intelektualni status in možnost izobraževanja.....	10
3.5 Ekonomske pravice.....	11
3.5.1 Možnost dedovanja.....	11
3.5.2 Možnost zaposlitve in premoženje.....	12
3.6 Prepoved začasne poroke, nikjah el-istibda in dedovanja žensk.....	12
4. Predpisane dolžnosti ženskam.....	12
4.1 Vloga žene.....	12
4.2 Vloga matere in njen status.....	13
4.3 Zakrivanje.....	13
5. Odnos med moškim in žensko.....	14
5.1 Poroka in zakonska zveza.....	14
5.2 Poročno darilo.....	15
5.3 Poligamija.....	15
5.4 Razveza.....	17
6. Enakopravnost med moškim in žensko.....	17
7. Zaključek.....	18
8. Viri.....	19

1.UVOD

1.1 Predstavitev problema

Islam je za krščanstvom druga najbolj razširjena religija, število vernikov pa se najhitreje povečuje. Kljub temu pa se zdi, da velikokrat Zahod najteže razume prav to religijo. Zahodne civilizacije poznajo islam že več kot trinajst stoletij, vendar jo nasplošno dojemajo kot grožnjo in kot sovražnika. Zato ni presenetljivo, da je predstavljena kot sovražna, tiranska, nasilna religija, ki so jo predvsem mediji obarvali v črno. Tako se je dojemanje islama na zahodu razvilo v napačno razumevanje te religije. Kulture se velikrat nagibaju k temu, da bi preoblikovale druge kulture po svoji podobi, da jih ne sprejmejo takšne kot so, temveč take, kakršne naj bi bile, da ustrezajo njim. Sama stereotipizacija pa tudi omeji pogled in zatemni realno sliko. Tako obstajajo številni stereotipi o islamskih navadah in na sploh življenju, kjer je med najbolj izpostavljenimi položaj in vloga žensk v muslimanski družbi. Zahod si je sam ustvaril svojo sliko in razlago o tem kako živijo muslimanke, ne vedoč o tem kakšna so dejanska pravila in pravice. Predstavljajo si ženske kot zatirana bitja, popolnoma podrejena moškemu. Nekateri celo menijo, da je islam sovražnik žensk, da jih je ponižal in privedel v stanje intelektualne zaostalosti in jih postavil v položaj podoben živalim. V vsakem primeru je potrebno poudariti, da se ta dva sveta popolnoma razlikujeta, zato je mogoče za neko osebo takšno življenje popolnoma nesprejemljivo, kot je mogoče za neko muslimanko zahodno civilizacijsko življenje nekaj čisto nenavadnega in nesprejemljivega. Torej potrebno je obojestransko razumevanje.

Hipoteze:

- prihod Korana je osvobodil žensko in ji dal mnogo pravic
- ženska v islamu ni podrejena moškemu
- ženske v islamu imajo pomembno vlogo kot matere in žene
- ženske v islamu so enakopravne moškim

1.2 Razlogi in namen seminarske naloge

Za to seminarsko sem se odločila iz več razlogov. Eden med njimi je prav ta, da želim razbiti stereotipe in pokazati realno sliko muslimanskega sveta. Kot muslimanka, ki je preživela skoraj celo svoje življenje v Zahodno civilizacijski družbi sem opazila veliko neznanja, pomankljivih, napačnih pojmovanj. Drugi razlog se tudi navezuje na prvi, saj opažam da tudi v muslimanski družbi prihaja do napačnih podatkov in veliko neznanja. Moj tretji razlog je, da sem si vedno želela bolj poglobiti v to temo in se mi je prav zdaj ponudila odlična priložnost.

1.3 Metoda dela

Raziskovala bom z metodo analize dokumentov. Pri raziskovanju te tematike, se bom osredotočila na primerjavo dveh svetih tekstov, Korana in hadisov¹, saj oba predstavljata zapisani ideal obnašanja v družbi, pravice ter zakone. Za začetek bom nasplošno predstavila vero islam in njene glavne značilnosti. Napisala bom nekaj o življenju zadnjega božjega poslanca Mohammeda in njegov odnos do svojih žena. Za tem bom opisala, kakšen je bil položaj žensk v času nastanka islama. Pri tem bom pogledala kako je pojav islama vplival na položaj žensk v primerjavi s predislamsko družbo na območju Arabije, torej kako se je spremenil njihov položaj s prihodom Korana. Potem bom analizirala izbrane tematike: pojmovanja o ženski naravi, njen intelektualni status, ekonomske, izobraževalne pravice, njene dolžnosti kot žena, mater, odnos med moškim in žensko. V nekaterih poglavjih bom predstavila kakšno pomembno in vplivno žensko v islamu. Primerjala bom pravice in dolžnosti žensk z moškimi, torej preverila ali velja enakopravnost med njimi in tako bom prišla do zaključka, kakšen je dejansko položaj žensk v islamu. Potrebno je omeniti tudi to, da bom raziskovala pravice žensk le pri sunitih.

2. Islam

2.1 Islam, kot univerzalna religija

Islam je najmlajša od treh največjih svetovnih religij. Beseda islam je arabskega izvora (salam-mir, blaginja) in pomeni podrejenost, vdanost bogu – Allahu. Izraz musliman pa izhaja iz istega korena in označuje »tistega, ki je podvržen, ki se je predal božji volji«.

Islam je nastal v 7.stoletju v Arabiji, namreč na istem geografskem področju kot judaizem in krščanstvo in se tudi v marsikaterih pogledih navezuje na ti dve religiji. Vendar pa islam goji prepričanje, da predstavlja nadgradnjo judaizmu in krščanstvu ter da ju bistveno presega. Ustanovitelj in utemeljitelj islama je zadnji prerok Mohammed, ki je za muslimane božji poslanec in prenosnik božjega sporočila. Nadangel Gabriel naj bi mu posredoval od boga različna razodetja, on pa bi jih delil z ostalimi ljudmi. Ta razodetja pa so zapisana v muslimanski sveti knjigi – Koranu. Islam priznava preroke od Adama naprej, Mohamed pa naj bi bil zadnji in tako njihov vrhunec. Zato ga imenujejo »pečat prerokov«.

Islam je strogo monoteistična religija. To pomeni, da islam postavlja boga v središče človekovega bivanja, vere, mišljenja in delovanja. Verovanje v enega boga za muslimane pomeni, da je samo bog stvarnik vsega, da je samo bog vreden čaščenja in da samo njemu pripadajo imena in atributi popolnosti. Od človeka se zahteva brezkompromisno predanost tistemu, čemur pravijo božja volja. Vdanost islamu pomeni popolna izročitev, v kateri ni bogu nič prikritega.

¹ ustno izročilo, ki izvira od Mohameda

Islamski nauk temelji na *petih stebrih*. To so načela oziroma verske dolžnosti vsakega muslimana.

1. *Šahada* - verovati in trditi da je samo en bog , Allah, in da je Mohammed njegov zadnji poslanec. Izrekanje šahade je tudi pogoj za prevzetje islama.
2. *Salat* - molitev. Vsak musliman je dolžan moliti petkrat dnevno (ob zori, opoldne, popoldne, ob sončnem zahodu in pred spanjem) z abdestom² in s telesom obrnjen proti Meki.
3. *Zakat* – miloščina. To je muslimanska obveza, predvsem tistih, ki to zmorejo, da dajo revežem vsako leto najmanj 2,5 % svojih prihrankov in drugih vrednosti.
4. *Saum* – post. Post v mesecu Ramadanu. Ramadan je čas za učenje Korana, samodiscipline in dobrotelosti.
5. *Hadž* – romanje v Meko. Obvezni so le tisti, ki so finančno in zdravstveno tega zmožni.

Ob petih stebrih islama je pomembnih še *šest temeljev vere* - iman: verovanje v enega boga, verovanje v meleke (angele), verovanje v božje knjige (Tevrat, Zabur, Indžil in Koran), verovanje v božje poslane, verovanje v sodni dan in verovanje da, da je vse, kar se dogaja, po božji volji in odredbi

Muslimanska etika vedenja izhaja iz verovanja, da je vse živo ustvaril Allah in se mora zato spoštovati. Ta načela vključujejo mnogo socialnih odgovornosti, kot so spoštovanje staršev, sosedov in skupnosti; tudi poštenost, potrpežljivost in zanesljivost. Pobijanje živali za zabavo je v islamu prepovedano.

2.2 Koran

Koran je sveta knjiga muslimanov in vsebuje božje razodetje Mohammedu med zadnjimi 22 leti njegovega življenja. Koran je star več kot 1400 let, in zanimivo je prav to, da vse do danes nihče ni uspel napisati poved podobno tekstu iz Korana. Sestavljen je iz 114 poglavij – sur, ki so razdeljena na verze – ajete. Zajema dve obdobji prerokovega življenja: obdobje v Meki in obdobje v Medini. Sure nimajo vsebinskega pravila za vrstni red, niti kronologije. Koran je bil napisan v arabščini. Mohammed je bil nepismen, zato so ga po njegovem nareku zapisali njegovi znanci. Koran ne vsebuje le zgodb božjih poslancev, ampak predstavlja tudi temeljno celoto norm političnega, družbenega, družinskega in verskega življenja za vsakega muslimana.

2.3 Hadisi, suna

Drugi vir muslimanskega verovanja so hadisi, sveta izročila o Mohammedovem življenju. Vsebuje zapise o vsakdanjem življenju Mohammeda in njegovih tovarišev, o njegovem družinskem življenju, življenju s prijatelji, sosedmi, sovražniki, njegov odnos do živali, narave,

² to je posebno umivanje, ki je potrebno za opravljanje molitev

rastlin po katerih bi se morali vsi muslimani zgledovati. Skupek teh izročil tvori suno³, ki predstavlja, poleg Korana, drugi vir zakona, šarije⁴. Suno so ustno posredovali Mohammedovi tovariši, nato pa je bila pisno zapisana v hadisih.

2.4 Mohammed, zadnji božji poslanec

Islam je tako kot večina drugih religij povezana z delovanjem določene zgodovinske osebe. Ta oseba je Mohammed rojen v Meki leta 571. Pripadal je ugledni družini Hašimija in plemenu Kurejš. Njegov oče je umrl pred njegovim rojstvom, njegova mati pa, ko je bil star šest. Po smrti njegove matere je zanj skrbel njegov dedek, ki je umrl po dveh letih. Tako je nazadnje skrbel zanj njegov stric Ebu Talib, pri katerem je ostal do 25. leta svojega življenja, ko se je poročil z ugledno vdovo Hatidžo. Po poroki s Hatidžo in vse do njegovega poslanstva se je ukvarjal s trgovino. Še preden je bil izbran od boga za poslanca je v družbi veljal za tistega, ki je vreden zaupanja, za resnicoljubljenga, poštenega, skromnega in iskrenega. Kot mladenič je bil zelo cenjen, zato so ga imenovali El-Emin, kar pomeni verni in pošteni Mohammed (Muminhodžić, 2001, str. 198). Mohammed se ni nikoli šolal, saj v tistem času ni bilo v Arabiji nobenih šol, niti ni bilo učenih ljudi. Čeprav je bil nepismen, je veljal za uglednega človeka v mestu. Mohamed ni nikoli oboževal kipov, in klonil se je vsega slabega in grdega. Veroval je v enega boga, ker je pripadal skupini Mekancev, ki so bili hanifije⁵.

Pri 40-tih letih naj bi se mu na gori Hira, kamor je hodil, ko je potreboval samoto, prikazal nadangel Gabriel in mu povedal, da je izbranec od boga. Prva tri leta je skrivno klical ljudi k islamu, in med prvimi, ki so se spreobrnili so bili Hatidža in nekateri njegovi sorodniki. Po treh letih je začel klicati ljudi k islamu javno. Njegov monoteizem je ogrožal politeistična verovanja, in z njimi znaten vir dohodkov. Njegovi moralni nauki so oznanjali konec »razuzdanosti«, njegov družbeni kontekst se je upiral nepravničnemu redu. Začeli so se mu posmehovati, se iz njega norčevati in so ga imenovali za norega, čarobnjaka in lažljivca. Ni bil napaden le Mohammed, temveč tudi vsi tisti, ki so sprejeli islam.

Število njegovih privrženecv se je vseeno povečalo, hkrati pa se je njegovo prepričanje zasidrilo v mestu Jatrib, severno od Meke. Leta 622 je Mohammed in 75 privrženecv emigriral v to mesto, kar imenujemo hidžra. To leto se šteje za začetek muslimanskega koledarja. Jatrib je postal prerokovo mesto, Medina. V Jatribu je dal Mohammed zgraditi prvo mošejo, in tam je še ohranjal preprost način življenja. Po pobegu se je spopadel z Meko. Vojna se je končala leta 630 z zmago Mohammeda in muslimanov.

Po Mohammedovi smrti leta 632 je Abu Bakr⁶ objavil vsem tistim, ki niso mogli verjeti, da je res umrl: »Tisti, ki častite Mohammeda, se morate sprijazniti z Mohammedovo smrtjo. Tisti, ki pa častite Allaha, vedite, da Allah živi in ne bo nikoli umrl.« (UMER, Sultan. 2009. Know That Muhammed Is Dead But God Lives Forever [online]. [Citirano 13.4.2014; 17:20].

Dostopno na spletnem naslovu: <http://umersultan.wordpress.com/2009/11/04/know-that->

³ arabska beseda sunna pomeni »navada«, »običaj« - navade nekega naroda na splošno

⁴ verski zakon oziroma verski predpisi katere je Allah razodel Mohammedu

⁵ pripadniki vere objavljene poslancu Abrahamu

⁶ oče Mohammedove žene Aiše

[muhammad-is-dead-but-god-lives-forever/#comments](#)). Te besede kažejo muslimanski odnos do Mohammeda. Ne sme se ga častiti, čeprav zasluži kot Allahov poslanec največje spoštovanje. Zato muslimani, kadar izgovorijo Mohammedovo ime, rečejo: "Mir z njim."

2.4.1 Mohammedove žene

Menim, da je pomembno, da si poleg Mohammedovega življenja posebej pogledam še njegov odnos do svojih žena, saj je to postalo kasneje bistvenega pomena za razumevanje položaja žensk. Po smrti njegove prve žene Hatidže, se je Mohammed poročil z 11 ženami in vse so bile vdove ali pa zakonsko razvezane, razen Aiše. Ampak največje število žena, ki jih je imel istočasno je bilo devet. Mohammed je kot božji poslanec imel določene privilegije. Ena med njimi je bila dovoljenje od boga, da se lahko poroči z več ženami. Po tem sledi božja zapoved, da se je dovoljeno poročiti z največ 4 ženami, o tem bom pa razpravljala v poglavju poligamija.

Mohammed je strogo upošteval pravice svojih žena in je tudi skrbel za njih. Vsak dan po popoldanski molitvi bi obiskal vse svojo ženo in preveril kako so ter če česar koli potrebujejo. Po tem bi pa odšel v hišo tiste ženske, ki je bila na vrsti oziroma pri kateri je tisti določeni čas prebival. Po izteku določenega časa bi pa živel določen čas pri drugi ženi.

*Poroča se od Esreda, da je rekel: »»Vprašal sem Aišo, kaj je Mohammed delal v družini?«
Ona je na to odgovorila: »Bil je v službi svoje družine, a ko bi prišle vreme za molitev, nato bi molil««.* (Allahov poslanik s.a.v.s kao suprug[online]. [Citirano 13.4.2014; 18:10]. Dostopno na spletnem viru: <http://www.balanike.com/forad.html?id=5159>)

Ta hadis nam pove, da je Mohammed opravljal konstantno nekaj delal in opravljal družinske ter gospodinjske funkcije kljub temu da nosi ime božjega poslanca.

2.5 Predislamsko obdobje

Za pravilno spoznavanje in pravično ocenjevanje vloge islama v ženskem vprašanju bo potrebo poznati stanje arabskega družinskega življenja in položaja žensk v predislamskem svetu.

Arabski izraz za predislamsko obdobje »džahilija« označuje stanje vsesplošnega nereda. Džahilija se uporablja za opisano obdobje nevednosti in teme. Za obdobje pred islamom je značilno da so bila arabska plemena nomadska, z močnim duhom skupnosti in nekaterimi posebnimi pravili družbe. Veljal je strogi patriarhizem in arabska kultura je bila poganska. Čeprav je bilo nekaj sledi monoteizma, so bila njihova verska prepričanja predvsem politeistična – oboževali so različne kipe, mesto je bilo polno idolov in vsako pleme je imelo svojega idola. Uživali so alkoholna pijača, ubijali ženske otroke, popularna je bila igra na srečo, prešuštvo, kraja in rop. Bogataši Meke so služili z obrestmi, ki so se vzpenjale do 100%.

2.5.1 Položaj žensk pred pojavom islama

V času pred islamom so Arabci smatrali ženske kot vrelo nesreče, nevredno bitje, namenjeno edino temu, da služi moškemu in da zagotovi ohranjanje vrst. Znano je, da so Arabci zelo

pogosto dajali pokopati svoje ženske otroke žive, takoj po rojstvu, v primeru, da ne bi imeli priložnosti, da jo prodajo nekemu za ženo. Njihov običaj je bil tudi ubijati ženske v času lakote in s tem so zmanjšali število članov v družini, ki so porabljali hrano. Običajno bi ostajala živa le tista dekleta, katere bi njihov oče prodal že od njihovega rojstva za ženo ali pa če bi imel upanje, da jo bo uspel nekemu prodati. V času džahilijeta, žena ni imela pravice, da se odloča o svoji poroki. Njen oče je imel moč nad njo in pravico odločanja komu jo bo dal za ženo. Dekle je moralo poslušati, saj se je smatrala kot stvar in objekt poročne pogodbe. Oče bi jo dal možu le zato, da bi dobil poročno darilo – mehr, še preden bi bila ona sposobna za opravljanje zakonskih dolžnosti. Življenje v zakonu ni bilo nič lažje. Njen mož je imel absolutno oblast nad njo, lahko je delal z njo kar je želel – lahko jo je prodal in celo ubil. Ženska ni imela pravice do razveze tudi, če bi bila zlorabljen. V vsakem primeru je ženska pripadala moškemu v lastništvu, in tako so njemu pripadali tudi otroci, ki jih je rodila in proizvodi njenega dela. Mož je lahko ženo tudi odpustil. Značilna je bila tudi poligamija, namreč lahko lahko je imel namreč toliko žena, kot si jih je želel in za to ni potreboval potrditve od drugih žena. Najhujše za žensko pa je bilo to, da je morala, če je mož to zahteval, vzdrževati odnose z drugimi moškimi, ki jih je označil/izbral on. To se je običajno delalo, če nek mož ne bi imel otrok ali če bi se mu rojevale le ženske, a si ne bi mogel finančno privoščiti novo ženo. Ta postopek se je imenoval nikjah el-istibda. V tem času je bila značilna tudi začasna poroka. Človek je imel namreč možnosti kupovati ženske na določen čas. Po izteku časa bi ženska veljala za svobodno in bi imela pravico, da se vrne nazaj v svojo družino. Po smrti njenega moža je imel vsak naslednik pokojnega pravico, da pokrije vdovo s svojim plaščem in tako simbolno dobi pravico in moč na njo, brez potrebe da plača mehr njeni prvotni družini.

3. Začetki islama in njegov vpliv na položaj žensk

S prihodom Korana in poslanca Mohammeda, se je ženskam v Arabiji spremenilo življenje. Sedaj bom obravnavala pravice, ki so jih pridobile in pa prav tako dolžnosti, ki jih je pripisal bog.

3.1 Prepoved ubijanja ženskih otrok

»Ne pobijajte svojih otrok iz strahu pred revščino. Mi hranimo njih in vas. Ubijati otroke je resnično velik greh!« (Koran, 2004, str. 297 – (17:31)⁷)⁸

Koran prepove ubijanje ženskih in moških otrok in določi smrtno kazen za vse tiste, ki to storijo. Islam postavlja v moralno dolžnost očetu in materi, da enako obravnavata svoje otroke ne glede na njihov spol.

⁷ prva številka pomeni sura-poglavje, druga pa ajet-verz

⁸ potrebno je omeniti, da noben prevod Korana v Sloveniji ni bil uradno potrjen in popravljen od učenjakov oziroma islamske skupnosti. Jaz se uporabljala Majaronov prevod, ker se mi je izmed vseh ostalih prevodov zdel najboljši

3.2 Pojmovanja o ženski naravi v islamu

Mnogi filozofi in tudi drugi so medseboj nasplošno razpravljali o tem npr. ali ima ženska dušo ali ne? Če jo ima ali je ta duša človeška ali živalska? Ob predpostavki da ona ima dušo, kakšen socialni položaj zavzema ona v odnosu s človekom? Ali je ona rojena kot suženj človeku ali pa zavzema drugačen, ugodnejši položaj? Kot glavno načelo svojega sistema islam poudarja, da je žena človeško bitje in da ima dušo tako kot moški ter, da ima tako kot moški možnosti za vstop v raj. Koran navaja, da moški in ženske, da bodo moški in ženske, ki prakticirajo načela islama, enako nagrajeni za svoj trud:

»Muslimanom in muslimankam, vernikom in vernicam, poslušnim možem in ženam, iskrenim možem in iskrenim ženam, potrpežljivim možem in potrpežljivim ženam, ponižnim možem in ponižnim ženam, možem, ki delijo miloščino, in ženam, ki delijo miloščino, možem, ki se postijo, in ženam, ki se postijo, možem, ki skrivajo svoj sram, in ženam, ki skrivajo svoj sram, možem, ki pogosto mislijo na Boga, in ženam, ki pogosto mislijo na Boga – vsem njim bo Bog odpustil, čaka jih bogata nagrada.« (Koran, 2004, str. 434 – 33:35)

»Človeku, ki dela dobro, naj bo moški ali ženska, če le veruje, bomo naklonili lepo življenje in resnično jih bomo nagradili z večjo nagrado, kot so si jo zaslužili.« (Koran, 2004, str. 290 – 16:97)

Vseh pet stebrov v islamu so pomembni tako za moškega kot za žensko in ni razlike v njihovi nagradi: *»Pri Gospodu je najvišji tisti, ki se ga najbolj boji. Gospod resnično vse ve in nič mu ni skrito!«* (Koran, 2004, str. 529 – 49:13)

3.3 Evina krivda

»Ti pa, o Adam in tvoja žena, prebivajta v raju in jejta, kar hočeta. Le temu drevesu se ne približajta, da se ne bi pregrešila proti sebi!« (Koran, 2004, str.164 – 7:19)

»»O, Gospodar«, sta rekla, »sama sva si kriva, in če nama Ti ne odpustiš in se naju ne usmiliš, bova pogubljena!«« (Koran, 2004, str. 165 – 7:23)

Koran, v nasprotju z Biblijo, postavlja enako krivdo za oba: tako za Adama kot za Evo. Nikjer v Koranu ni možno zaslediti niti najmanjše oznake za to, da je Eva nagovorila Adama da poje jabolko z drevesa, ki jima je bilo prepovedano ali pa da je ona pred njim pojedla jabolko. Eva v tem primeru ni zapeljala Adama. Bog, kot piše v Koranu, nikoli ne kaznuje nekoga za krivdo nekoga drugega. Adam, in prav tako Eva, sta naredila greh in prosila boga, da jima odpusti in bog jima je odpustil.

3.4 Intelektualni status in možnost izobraževanja

Sklepam, da imajo ženske tudi intelektualni status oziroma, da so zmožne razmišljanja, pridobivanja znanja in izobraževanja glede na to, da jim je Koran pripisal duhovni status. Koran pravi: *»Med Gospodovimi služabniki se ga bojijo le učeni. On je zares mogočen in odpušča.«* (Koran, 2004, str. 449 – 35:28)

V islamu sta torej moški in ženska zmožna učenja, razumevanja, poučevanja in to je tudi eden od ciljev pridobivanja znanja: približevanje bogu. To pomeni, da moški in ženske opazujejo svet okoli sebe, božje stvaritve, s tem ugotovljajo njegovo popolno delovanje in postanejo zavestni njega in njegove moči, ki vse ustvarja in vzdržuje vse kar je ustvarjeno.

Ena najpomembnejših žensk v zgodovini islama je Aiša, Mohammedova žena. Aiša je najbolj znana po svoji naravni inteligenci in izjemnemu spominu. Zaradi tega velja za eno najbolj zanesljivih izročil hadisov. Aiša je prenesla več kot tisoč hadisov in zato velja za eno od najboljših poznavalcev hadiških nauk. Na splošno v islamskem svetu ni bilo prepovedano ali preprečeno pridobivanja znanja, ampak prav nasprotno, spodbujali so ženske k temu. Kot posledica tega so številne ženske postale znane kot pisateljice, zdravnice, učiteljice, znanstvenice... Torej islam spodbuja ženske k pridobivanju znanja in predvsem to, da svoje znanje uporabljajo v korist skupnosti, a vse to v skladu z moralnimi načeli na katerih stoji islamska družba.

Povedala bom nekaj o zelo vplivni, pomembni in uspešni ženski v islamu. Hatidža, Mohammedova prva žena, je bila izredno bogata ženska in je imela v lasti trgovske karavane, ki so potovale v Šam. Kot uspešna delodajalka, je zaposlila delavce, ki so v njeno ime in opravljali trgovske posle. Nekega dne je dobila novice o Mohammedu, osebi, ki so ga vsi hvalili in globoko spoštovali. Ponudi mu službo, da izvede trgovske posle v Šamu. Mohammed je sprejel službo in kasneje sta se poročila.

3.5 Ekonomske pravice

3.5.1 Možnost dedovanja

Med arabski pogani pred islamom je dedovanje veljalo izključno le za moške sorodnike. S prihodom Korana ženske dobijo možnost dedovanja:

»Moškim pripada del zapuščine staršev in sorodnikov, pa tudi ženskam pripada del zapuščine staršev in sorodnikov. Naj bo zapuščina bogata ali skromna – moškim in ženskam vedno pripada določeni del!« (Koran, 2004, str. 90 – 4:7)

O metodi dediščine pa islam pravi tako: *»Moškemu pripada toliko kolikor dvema ženskama« (Qutb, 1993, str. 109).* To splošno pravilo, če jo obravnavamo ločeno od drugih dolžnosti in pravic, ki zadevajo moške in ženske se lahko zdi nepošteno. Da bi pa razumeli razloge za to pravilo, je potrebno upoštevati dejstvo, da finančne obveznosti moških v islamu daleč presegajo finančne obveznosti žensk. Moški v islamu so zadolženi za vzdrževanje vseh žensk in otrokov v svoji družini. To ni le moralna dolžnost, temveč tudi legalna.

Koran pravi: *»Moški so zaščitniki žensk, ker je Bog odlikoval ene nad drugimi in ker moški vzdržujejo ženske s svojim imetjem.« (Koran, 2004, str. 96 – 4:34)*

Ženske pa ne porablajo za nikogar, ampak le zase in jim ni treba skrbeti za vzdrževanje družine. Ali se lahko takšno obravnavanje žensk upošteva kot pravično? Odgovor je lahko v

običajnem izračunu: od celotne dediščine ženska dobi tretjino, da jo porabi zase, moški pa dobi dve tretjini, da ju porabi zase, svojo ženo in otroke. Kdo dobi več?

3.5.2 Možnost zaposlitve in premoženje

Ženske v islamu imajo možnost, da ne delajo. Odgovornost za vzdrževanje žensk pada na ramena očetov in bratov v primeru, da se ženska ne poroči. Če se poroči, pa na njenega moža in sina. Prav tako je to tudi dolžnost njenih sorodnikov in države. Ženska je torej popolnoma upravičena do ne dela, vendar pa ima istočasno tudi pravico do zaposlitve. Nikjer ne obstaja noben tekst, niti v Koranu niti v hadisih, ki bi preprečil ženskam možnost zaposlitve, vse dokler služba ni nezakonita in je v skladu z islamsko šarijo, vse dokler ženska ohranja svoj kodeks oblačenja – ne more sprejeti služb, kjer razkazuje svoje dele telesa kot npr. manekenka. Mnogo služb je prepovedanih, tako za ženske kot za moške: npr. točenje alkoholnih pijač. Islam predvsem spodbuja ženske, da prevzemajo službe, ki so potrebne za muslimansko družbo kot npr. ginekologinja, medicinska sestra, učiteljica.

Ženino premoženje in dohodki v primeru, da je zaposlena so pod njenim popolnim nadzorom. Ne glede na to, kako bogata je morda žena, ona ni dožna dajati svoj denar za družino razen, če se ona prostovoljno odloči za to. Možu je brez dovoljenja žene prepovedano posegati v njeno premoženje. Ta pravica daje ženskam v islamu veliko stopnjo individualnosti.

3.6 Prepoved začasne poroke, nikjah el-istibda in dedovanja žensk

V želji, da okrepi moralo in povzdigne položaj žensk, poleg vseh drugih navedenih pravic, islam prepove moškim dajanje svojih žena drugim za začasno uživanje (nikjah el-istibda). Prav tako pa islam tudi prepove začasno poroko, ki se je izvajala predvsem v Medini. O prepovedi dedovanja žensk pa Koran pravi tako: »O, verniki! Ni vam dovoljeno podedovati žene kot stvari, proti njihovi volji.« (Koran, 2004, str. 92, 4:19)

4. Predpisane dolžnosti ženskam

4.1 Vloga žene

V islamu je žena odgovorna za skrb doma in družine. Ženska ima pravico izražati svoja mnenja in predloge v zvezi z vsemi zadevami v družini, ampak najboljšo vlogo, ki je ona lahko igra, je ohranjanje močne zakonske vezi. Pomembna vloga je tudi, da ženska priznava moža kot osebo, ki je odgovorna za vodenje družinskih zadev in da ga zaradi tega uboga, tudi če se njej njegova sodba ne zdi sprejemljiva, vendar pod pogojem, da njegova sodba ne presega meja oziroma zakonov predpisanih v islamu. To je pomen in smisel poslušnosti v okviru zakonske zveze v islamu, kar pa ne pomeni, da je ženska podrejena moškemu.

Mohammed je rekel: »Najboljša žena je tista, da ko jo pogledaš ti prinese veselje, ko ji nekaj zapoveš, te ona posluša in da ti ne nasprotuje v tistih stvareh, ki jih preziraš v zvezi z njo in svojega premoženja.« (Lemu, 1978, str. 18)

Vloga žene v domu je zelo pomembna za srečo svojega moža in pa tudi za telesni ter duhovni razvoj njunih otrok. Njeno prizadevanje je, da bo družina živela lepo in srečno. Prizadeva si ustvariti njihov dom, kot kraj varnosti in miru. To in tudi njena zgodnja vzgoja otrok imajo trajne učinke na obnašanje in držo otrok v naslednjih generacijah, ko ti dosežejo puberteto in nato zrelo obdobje.

4.2 Vloga matere in njen status

Poleg vloge žene, ženske imajo poleg vloge žene v islamu zelo pomembno tudi vlogo matere. Status in vrednost staršev sta v islamu zelo visoka. Koran pravi: *»Tvoj Gospod ukazuje, da se klanjajte le njemu in da bodite dobri do staršev. Če eden od njiju ali oba dočakata starost pri tebi, ne bodi nepotrpežljiv in ne povzdiguje glasu, temveč ju nadvse spoštljivo ogovarjaj!«* (Koran, 2004, str. 296 – 17:23)

»Bodi pozoren in ponižen pred njima! Reci: »O, Gospod, usmili se ju! Ko sem bil otrok, sta me negovala!«« (Koran, 2004, str. 296, 17:24)

»Za človeka smo odločili, naj bo poslušen svojim staršem. Materino zdravje je trpelo med nosečnostjo, potem pa je še dve leti dojila. Bodi hvaležen meni in svojim staršem! Vsi se bodo vrnili k meni.« (Koran, 2004, str. 424 – 31:14)

»Poroča se, da je nek mož obiskal božjega poslanca in ga vprašal: »Kdo si najbolj zasluži mojo ljubezen in pozornost? Mohammed je odgovoril: »Tvoja mater.« Mož ga je nato vprašal: »In kdo pa potem?« Mohammed mu je ponovno odgovoril: »Tvoja mater.« Mož ga je znova vprašal: »In nato?« Mohammed je vztrajal: »Tvoja mater.« Mož je ponovno vprašal: »Kdo potem?« Mohammed je odgovoril: »Tvoj oče.«« (Lemu, 1978, str. 23)

»V nekem drugem hadisu Mohammed pravi: »Raj(džennet) leži pod materinimi nogami«« (Lemu, 1978, str. 23). V drugih besedah raj čaka tiste, ki cenijo in spoštujejo svoje matere.

Vse matere imajo posledično velik občutek varnosti in topline. Močni in trdi odnosi med materami in njihovimi otroci ter globoko spoštovanje, ki jo ga moški v islamu izkazujejo materam, velikokrat preseneča Zahodno civilizacijo.

4.3 Zakrivanje

Naj končno povem še nekaj o zakrivanju oziroma naglavni ruti, kar na zahodu smatrajo kot največji simbol zatiranja in suženjstva žensk. Naglavna ruta simbolizira samospoštovanje žensk in družbeni status. Zakrivanje je preprosto znak spodobnosti z namenom zaščititi ženske.

Ženska v islamu ima pravico, da obleče karkoli si želi v prisotnosti svojega moža, otrok, ožjega kroga družinskih sorodnikov, žensk in svojih prijateljic in svojimi prijateljicami. Ko pa ženska gre ven iz hiše ali pa, če so v prisotnosti drugi moški, drugi sorodniki, je od ženske pričakovano, da njena obleka pokriva vse dele telesa od glave do pete in da njena obleka ne razkazuje njene oblike oziroma figure telesa. Torej ni pomembno le zakrivanje las ampak tudi celotnega telesa. Velikokrat je v Zahodnih civilizacijah značilno prav to, da obleka izraža in poudarja obliko telesa, medtem ko je v islamu pomembno, da se ti deli telesa zakrivajo.

Koran pravi, da je zakrivanje potrebno za spodobnost, toda zakaj je spodobnost sploh pomembna? Koran pravi: »O, glasnik vere! Reci svojim ženam, svojim hčeram in ženam vernikom, naj se dostojno oblačijo. Tako bodo lahko prepoznane, nihče pa jih ne bo nadlegoval. Gospod pa odpušča in je milosten!« (Koran, 2004, str. 438 – 33:59)

Koran spodbuja vernike, ne le ženske ampak tudi moške, naj povesijo pogled in čuvajo svojo spodobnost ter poziva ženske, da se zakrijejo: »Reci vernikom, naj hodijo s spuščnim pogledom in naj pazijo na svoje sramne dele.« (Koran, 2004, str. 365 – 24:30)

»Vernicam reci, naj hodijo s puščnim pogledom in naj pazijo na svoje sramne dele. Naj ne dovolijo, da bi se videlo kaj od njihovega okrasja – razen tega, kar je tako in tako zunaj. Tančice naj imajo čez prsi, svojega okrasja pa naj ne kažejo naokrog! Kazati ga smejo le svojim možem, svojim sinovom, sinovom svojih mož, svojim bratom, sinovom svojih bratov, sinovom svojih sester, svojim prijateljicam, svojim služabnicam, moškim, ki ne potrebujejo ženske, in otrokom, ki še ne vedo, kje ima žena sramni del.« (Koran, 2004, str. 365 – 24:31)

5. Odnos med moškim in žensko

5.1 Poroka in zakonska zveza

Bog je ustvaril moškega in žensko, da si skupaj delata družbo in živita mirno ter spokojno življenje:

»Še en njegov dokaz je ta, da za vas, iz vaše vrste, ustvarja ženske, da se umirate ob njih, in da je v vaša srca vsadil dobroto in medsebojno naklonjenost. To je zares poduk za tiste, ki razmišljajo.« (Koran, 2004, str. 418 – 30:21)

V islamu se zakonska zveza smatra kot zelo pomemben korak v človekovem življenju. Poroka oziroma zakonska zveza je verska dolžnost in s tem tudi moralna zaščita ter nekaj pomembnega in nujnega za družbo. Spolni odnosi zunaj zakona so strogo prepovedani in tudi strogo kaznovani po islamskih predpisih. S tem naj bi partnerji prevzeli odgovornost za stabilno bivanje v družbi. Medosebni odnosi naj ne bi bili nekaj, kar bi bilo začasno in prehodno, ampak naj bi bili stalni. Iz prehodnih odnosov bi namreč sledile posledice, ki bi bile škodljive za družbo, a zakon pomeni nekaj resnega, z obeh strani partnerjev.

»Mohammed je rekel: »O mladeniči! Kdor koli izmed vami je zmožen, da se poroči, naj se poroči, saj mu bo to pomagalo, da povese svoje pogled in zavaruje svoj spodobnost.« (RAHMAN, Abdur. Marriage [online]. [Citirano 13.4.2014; 18:10]. Dostopno na spletnem viru: http://www.islamswomen.com/marriage/intro_to_marriage.php)

Skromnost oziroma spodobnost ima veliko vrednost, saj Mohammed pravi: »Skromnost, spodobnost je del vere.« (RAHMAN, Abdur. Marriage [online]. [Citirano 13.4.2014; 18:10]. Dostopno na spletnem viru: http://www.islamswomen.com/marriage/intro_to_marriage.php)

Mohammed pravi: »Zakonska zveza je del moje sune. Vsak, ki se od oddaljuje od tega se oddaljuje od mene.« (RAHMAN, Abdur. Marriage [online]. [Citirano 13.4.2014; 18:10].

Dostopno na spletnem viru:

http://www.islamswomen.com/marriage/intro_to_marriage.php)

Za muslimanske starše je običajno, da igrajo pomembno vlogo pri izbiri moža za njihovo hčerko, ampak je pa prav tako zelo pomembno, da se o tem najprej posvetujejo s hčerko. Poroča se, da ko se je neko dekle pritoževalo Mohammedu, da so jo njeni starši poročili z nekom ne da bi se posvetovali z njo, je Mohammed na to odgovoril, da ima pravico razveljaviti poroko, če si to sama želi (Lemu, 1978, str. 21).

Del muslimanske tradicije je, da moški prosijo njene starše ali skrbnike za odobritev njune poroke. Vdova ali pa ločenka imata pravico, da se poročita s komer koli si želita, saj se ju obravnava kot osebi, ki sta dovolj zreli in izkušeni.

Mohammed obravnava zakonsko zvezo kot polovico vere vsakega muslimana, saj ga ščiti pred promiskuiteto, prešuštvom, homoseksualnosti itd., ki v končni fazi pripreljejo do hudega, kot so obrekovanje, prepiri, umori, izguba premoženja in razpad družine. Drugo polovico vere pa lahko dosežeš s pobožnostjo(taqwa⁹).

Koran uči muslimanske može, naj bodo do svojih žena prijazni celo takrat, ko so se čustva ohladila ali celo postala njej sovražna: »*Bodite prijazni z njimi! Če do njih čutite gnus, vam je morda Bog prav s tem, kar sovražite, naklonil velik blagoslov.*« (Koran, 2004, str. 92 – 4:19)

Dobri odnosi z ženo in družino so del vere. »*Mohammed je rekel: »Najboljši med vami so tisti, ki so najbolj prijazni do svojih žena.*«« (Lemu, 1978, str. 21)

5.2 Poročno darilo

Bistveni del pri sklenitvi zakonske zveze je mehr oziroma poročno darilo, ki jo da ženin njegovi bodoči ženi. O tem kaj bo poročno darilo pa odloča ženska. Običajno je to v obliki denarja, ki je samo za njeno uporabo. Tako je žena s tem delno priskrbljena. To darilo je njena lastnina in nihče drug ne more razpolagati z njim. Mož nima pravice do ženinega premoženja, razen če to s svobodno voljo določi ona:

»*Iz srca izročite ženam poročna darila. Če vam po svoji volji ponudijo kaj od tega, sprejmite in uživajte.*« (Koran, 2004, str. 89 – 4:4)

5.3 Poligamija

Naj se zdaj dotaknemo pomembnega vprašanje mnogoženstva. Poligamija je zelo stara praksa, ki jo zasledimo v številnih človeških družbah. Koran je dovolil poligamijo, toda ne brez omejitve: »*Če vas je strah, da ne boste pravični do osirotelih deklet, se poročite, a le s tistimi, ki so vam dovoljene – z dvema, tremi, štirimi. Če pa se bojite, da ne boste mogli biti*

⁹ biti pobožen oziroma imeti taqwo, omogoča osebi, da se nenehno zaveda božje prisotnosti in njegovih atributov, da se nenehno zaveda odgovornosti, ki jih ima do boga ter zavedanje, da ga je bog ustvaril in da je njegov suženj

vsem enako naklonjeni, se poročite le z eno ali pa s tistimi, ki jih imate v lasti. Tako se boste najlaže obvarovali nepravčnosti.» (Koran, 2004, str. 89 – 4:3)

Koran omejuje število žena na štiri, pod strogimi pogoji, da moški z vsemi ženami ravna enakopravno in pravično. Napačno je razumevanje, da Koran poziva vernike k poligamiji ali celo, da je poligamija ideal v družbi. Poligamije ne spodbuja, ampak jo dovoljuje le v posebnih pogojih. Zakaj je torej poligamija dovoljena? Poligamija je dovoljena v določenem času in kraju ter zaradi določenih socialnih in moralnih razlogov. Koran jasno pravi, da vprašanja poligamije ne moremo gledati ločeno od odgovornosti do sirot in vdov. Ker je islam univerzalna vera, primerna za vse kraje in čase, ne moremo spregledati teh odgovornosti. Poligamija je pa tudi le dovoljena moškim, ki zadovoljujejo fizične, moralne in socialne pogoje. Poligamija v islamu je obojestranski sporazum. Nihče ne more prisiliti ženske, da se poroči z že poročenim moškim. Poleg tega ima žena pravico izjaviti, da se njen mož ne sme poročiti z drugo ženo. Da se nekdo poroči s še eno žensko, tudi če se prva s tem ne strinja, je kršitev zakona. V Bosni in Hercegovini, šerijatska sodišča zahtevajo od ženina, da utemelji svoje namene za poligamijo z vsemi pomembnimi vzroki. V južni Srbiji, prav tako, šerijatska sodišča ne odobravajo poligamije, če ženin ne utemelji vzrokov. Poleg tega se od njega zahteva, da prinese potrdilo o njegovem premoženjskem stanju, po katerem lahko ugotovijo, ali je mož v stanju da vzdržuje obe ženi. Sodišča tudi zahtevajo potrditev prve žene (Begović, 2003, str. 16).

Seveda, je pa tudi nemogoče biti čisto pravičen in ravnati popolnoma enakopravno do vseh žena, o čemer govori tudi Koran in s tem napeljuje naj se moški poroči le z eno ženo. Koran je torej bolj naklonjen monogamiji.

»Ne morete popolnoma enako ravnati z vsako od svojih žena, čeprav bi to srčno želeli. Vendat ne bodite tako zelo pristranski, da bi katera ostala prepuščena brezupu.« (Koran, 2004, str. 111 – 4:129)

Koran je dovolil poligamijo predvsem zaradi socialnih razlogov. V času prihoda islama je bilo večje število žensk od moških, zaradi številčnih vojn, ki jih je vodila je vodila islamska skupnost, kjer so umirali moški. V takih situacijah naj bi bilo v interesu družbe in tudi žensk samih, da so postale žene mož, ki so že imeli žene, namesto da bi preostanek življenja preživele same, prikrajšane za zakon, ljubezen, materialno varnost in materinstvo. Drugi vzrok, ki je vplival na prirastek števila žensk je to, da je bilo večje število žensk, ki so sprejele islam. Pomembno je omeniti tudi to, da je islam prepovedal ženskam poroko z nemuslimani:

»Ne ženite se z malikovalkami, razen če sprejmejo vero. Sužnja vernica je boljša od malikovalke, čeprav vam je ta všeč. Ne poročajte vernic z malikovalci, razen če sprejmejo vero. Suženj vernik je boljši od malikovalca, čeprav vam je ta všeč.« (Koran, 2004, str. 47 – 2:221)

Odnos med partnerjema različnih vereizpovedi in filozofiji življenja, lahko vodi do znatnih težav kot npr. verska vzgoja otrok. Mož, ki ni musliman lahko omejuje ženine verske običaje.

S tem pa islam dovoljuje moškim poroko s krščankami ali židovkami, vendar tega ne spodbuja. V islamu velja tako, da bodo otroci sledili in vzgojeni v očetovi veri – s tem, če se muslimanka poroči z nemuslimanom, bodo otroci vzgojeni kot nemuslimani.

5.4 Razveza

V islamu je poroka sveta zveza, ki naj ne bi bila prekinjena razen v primeru tehtnih razlogov. Parom se svetuje naj preizkusijo vse možne načine za rešitev zakona, kadar je ta v nevarnosti. K razvezi naj bi se zatekli le takrat, ko res ni druge rešitve. Na kratko, islam priznava razvezo, vendar jo na vse možne načine skuša preprečiti. Islam obema partnerjema daje pravico do ločitve. *Mohamed je rekel vernikom: »Med vsemi dovoljenimi dejanji, je ločitev najbolj neljuba Bogu«* (AZEEM, Sherif Abdel. *Ženske v islamu: Mit in Realnost* [online]. [Citirano 13.4.2014; 19:10]. Dostopno na spletnem viru:

http://www.musliman.si/knjige/Zenske_v_islamu_-_Mit_in_realnost.pdf)

Če se mož razveže od žene, ne more vzeti nazaj nobenih poročnih daril, ki ji je dal. Koran to še posebej prepoveduje: *»Če želite zapustiti eno ženo in se poročiti z drugo, ne zahtevajte od prve svojih poročnih daril, čeprav so bila bogata.«* (Koran, 2004, str. 93 – 4:20) Koran uči muslimane, naj ne jemljejo nazaj od svoje žene poročnih daril, razen v primeru, ko žena konča zakon: *»Možje ne smete jemati ženam svojih daril, razen če se oba bojita, da bi se pregrešila nad Božjimi predpisi. Tedaj ni greh, če se žena odkupi«* (Koran, 2004, str. 48 – 2:229)

Ženska ima pravico, da zahteva zakonsko razvezo, če je mož zapusti brez razloga, če mož ne opravlja svojih zakonskih obveznosti, če je mož krut do svoje žene ali pa jo zlorablja in žali itd. V teh primerih islamsko sodišče razreši zakon. Torej ima ženska pravico, da konča zakon ali pa vloži tožbo za ločitev.

6. Enakopravnost med moškim in žensko

Za konec bom obravnavala enakopravnost med moškim in žensko. Menim, da je potrebno poudariti to, da bom obravnavala enakopravnost z vidika islama oziroma kako islam razlaga enakopravnost med moškim in žensko. V tem primeru je pa čisto odvisno od vsakega posameznika, kako on definira enakopravnost. Možnost je, da se bo nekomu takšno obravnavanje zdelo popolnoma nepravično, medtem ko muslimani takšno pojmovanje popolnoma sprejemajo in odobravajo.

Prof. Mohammad Qutb pravi, da se zaradi temeljnih razlik v njihovih funkcijah, moški in ženske razlikujejo po svoji konstituciji, ker so ustvarjeni tako, da na najboljši način opravljajo svoje glavne naloge. Pravi, da absolutna enakost med moškim in žensko ne bi vodila k ničemur. Enakost med spoloma kot človeškima bitjema je naravna in racionalna enakost. Moški in ženska sta dva enako pomembna sestavna dela celotnega človeštva, ki izvirata iz enega in istega prednika (Qutb, 1993, str. 105). Qutb pravi, da specialne funkcije žensk, rojevanje in dojenje, zahtevajo emocionalno-intelektualno konstitucijo specifičnega bitja

usposobljenega za izvajanje teh napornih nalog. Materinstvo, z vsemi subtilnimi čustvi, potrpežljivostjo preko vseh možnih situacij, ne bi moglo obstajati brez fizične konstitucije, ki je dana ženskam – dojenje in skrb za otroke. Te intelektualne, psihične, fizične značilnosti žensk so postavljene ena zraven druge tako, da se dopolnjujejo v eno harmonično celoto. Zaradi vseh teh nežnih občutkov, ki so dana ženskam prikazujejo, da je ženska bolj emocionalno kot intelektualno bitje. Vzgoja otrok ne zahtevajo od ženske pasivne kvalitete, ampak strastna čustva in ljubezen, ki ji ne pustijo da deluje mrzovoljno. Po drugi strani pa mora moški opravljati dolžnosti za katere je on prilagojen in opremljen. On se mora zavezati za življenjsko bitko in pot v neznan svet, mora biti sposoben voditi državo, zakonodajo in ekonomijo. Moški mora reševati vse te probleme, da bi zaščitil sebe, svojo ženo in otroke. Takšen moški, ne potrebuje čustvene in občutljive narave za opravljanje nalog, ki so mu namenjene. Čustva mu bodo prej škodila, kot pomagala pri opravljanju svojih nalog (Qutb, 1993, 106). Pri tem mu bo prej pomagala intelektualna obdarjenost, da bi premagal težave, ki se pojavljajo v življenju. Ampak to tudi ne pomeni, da vsi moški ali ženske nimajo sposobnosti, da bi opravljali kakšno funkcijo od drugega spola (Qutb, 1993, 107). Islamska drža o problemu odnosa med moškim in žensko je prav tako v liniji s človeško naravo. Zaradi tega, on priznava enakost med moškim in žensko tam kjer obstajajo naravni razlogi za to in razlikuje spola tam kjer ju je narava razlikovala (Qutb, 1993, 108). Islam torej ne preprečuje ženskam, da sodelujejo pri družabnih dogodkih, ampak je njena resnična vrednost najbolj izražena v družini, kjer se ji nudi priložnost, da se ukvarja z mnogimi psihološkimi, družabnimi in moralnimi problemi. Ženska je duševno in telesno najboljše opremljena za njeno vlogo matere, katero ne more nihče zanikati. Zato, če bo njena pozornost usmerjena v neke druge nepomembne dejavnosti, se bo njen humanizem matere izgubil v teh nepomembnih aktivnostih (Qutb, 1993, 114). In tudi prav zaradi tega, je status matere v islamu zelo visok.

7. Zaključek

S pojavom islama so ženske dobile veliko več pravic kot so jih imele prej, v predislamski družbi na območju Arabije. Koran prepoveduje detomor deklic, ženskam da pravico do dedovanja, lastništva, ločitve, izobraževanja, pravi co do sodelovanja pri podpisovanju poročne pogodbe. Islam naj bi zagotovil ženskam določeno svobodo in enakopravnost z moškimi in koranske reforme naj bi izboljšale položaj žensk v družini. V islamu je treba strogo spoštovati dolžnosti, ki jih predpisujejo religija in zakoni. Ti so jasno določeni za vse, moške in ženske. Islam ima jasno izdelan pogled na življenje. To je celovit način življenja in posamezen del se mora razumeti kot del globalnega okvira. Menim, da je bila vloga žensk v islamu na Zahodu napačno razumljena, zaradi splošnega nepoznavanja islamskega sistema in načina življenja kot celote, ter zaradi medijev, ki velikokrat spremenijo sliko. Islam je ženskam priznal popolno duhovno in intelektualno enakost z moškim, spodbuja ženske, da prakticirajo svojo vero ter razvija svoje intelektualne sposobnosti skozi celo življenje. V odnosih z moškimi imata oba dolžnost biti spodobna, se zakrivati, in izogibati se nepotrebne mešanju med spoli. Njeni odnosi z možem morajo temeljiti na medsebojni ljubezni in sočutju. On je odgovoren za vzdrževanje družine, in ona da ga spoštuje kjub temu da je on glava družine.

Odgovorna je za skrb in vzgojo otrok ter doma. Lahko ima svoje lastno premoženje, lahko samostojno vodi svoje podjetje in deduje v svojem lastnem imenu. Ne smejo nihče prisilno poročiti, ne da bi se z njo posvetovali in ima možnost zahtevati razvezo. Iz sistema omejene poligamije je razvidno, da je njegova uporaba v interesu žensk in pa tudi moških. Končno se lahko »veseli« starosti v kateri ji bo vse priskrbljeno. Zdi se, da islamski sistem želi doseči pravo mešanico svobode in varnosti za ženske. Moje hipoteze so potrjene, razen hipoteze, da sta si moški in ženska enakopravna. Tukaj bi ponovno poudarila predvsem to, da je odvisno od tega kako posameznik opredeljuje enakopravnost. Sam islam pa sigurno pravi, da sta si moški in ženska enakopravna. Želim ponovno omeniti, da sem uporabila citate direktno iz Korana in hadise, ker so očitno najbolj verodostojni viri. V različnem času in različnih mestih so bili ti zakoni in načela včasih izkrivljena, prezrta, vendar to ni krivica zakonov in načel, temveč je kriva človekova sebičnost, ki včasih vodi do tega da izkrivlja, ignorira, in se odvrta od prave resnice. Jaz osebno velikokrat poudarjam predvsem to, da je potrebno gledati na islam kot vero, jo preučiti in se seznaniti z njo. Vsi na Zemlji sodimo in obsojamo, vendar mislim, da je pred vsako obsodbo potrebna konkretna analiza. Ljudje velikokrat sodijo islam po ljudeh, a tudi mi muslimani nismo perfektni in nemoremo se v vsem vedno najbolje iskazati.

8. Viri

LEMU, Aisha. 1978. Woman in islam. London: The Islamic Foundation

MUMINHODŽIĆ, Redžep. 2001. Ta'limu-l-islam. Sarajevo: El-Kalem

MAJARON, Erik (prevajalec). 2004. Koran. Učila: Ljubljana

QUTB, Mohammad. 1993. Dileme oko islama. Muslimanski izdavački centar: Zagreb

BEGOVIĆ, Mehmed. 2003. Bosanske muslimanske rasprave. ITD »Sedam«: Sarajevo

BOREK, Abdullah. 1999. Woman in islam. Discover Islam: Bahrain

- AHSAN, Syed Akhtar. 1969. Polygamy in islam. Convener Islami Mission: Pakistan
- EL MEVDUDI, Ebul Eala. 1984. Načela islama. The Holy Koran Publishing House: Lebanon
- HAMIDULLAH, Muhamed, 1978. Uvod u islam. The Holy Koran Publishing House: Lebanon
- SAJJAD, Muslim. 1983. Muslim women and higher education. The Holy Koran Publishing House: Lebanon
- AL SHEHA, Abdurrahman. 2005. Muhammad: The Messenger of Allah. The Islamic Propagation Office at Rabwah: Riyadh
- KUSTIĆ, Živko. 1987. Velike religije svijeta. Nadbiskupski duhovni stol: Zagreb
- ABU LAYLAH, Muhammad. 2005. Woman in Islam. Books House: England
- TURNER, Bryan. 2003. Islam: Critical concepts in sociology. Routledge: London
- UMER, Sultan. 2009. Know That Muhammed Is Dead But God Lives Forever [online]. [Citirano 13.4.2014; 00:20]. Dostopno na spletnem naslovu: <http://umersultan.wordpress.com/2009/11/04/know-that-muhammad-is-dead-but-god-lives-forever/#comments>
- RAHMAN, Abdur. Marriage [online]. [Citirano 13.4.2014; 18:10]. Dostopno na spletnem viru: http://www.islamswomen.com/marriage/intro_to_marriage.php
- AZEEM, Sherif Abdel. Ženske v islamu: Mit in Realnost [online]. [Citirano 13.4.2014; 19:10]. Dostopno na spletnem viru: http://www.musliman.si/knjige/Zenske_v_islamu_-_Mit_in_realnost.pdf
- Allahov poslanik s.a.v.s kao suprug[online]. [Citirano 13.4.2014; 18:10]. Dostopno na spletnem viru: <http://www.balanike.com/forad.html?id=5159>